

CRÒNICA FESTERA

CRÒNICA FESTES 2019

José Roberto Francés Silvestre

Cronista de l'Associació de Festes de Moros i Cristians a Sant Blai

Diumenge 6 de gener

HOMENATGE A LES CAPITANIES I ALS FESTERS DE 50 I 75 ANYS

Gener, sinònim en quasi tots els llocs d'ordinari, de tornada a la rutina, de dificultat per allò del gener costerut, es converteix a Bocairent en l'avantsala de les celebracions festives que a poc a poc ens introdueixen en els dies grans. Amb el regust encara en la boca de massapans i polvorons, i acabats d'obrir els regals de reis, el diumenge 6 de gener, després de la missa d'acció de gràcies, es va celebrar en el pavelló municipal d'esports l'acte d'Homenatge als Capitans i Festers amb 75 i 50 anys en actiu.

L'acte va ser presentat per la periodista Irene Zamora Marco, membre de la Filà de Marrocs, portadors durant les festes de 2019 de la relíquia de Sant Blai. En primer lloc, el grup de teatre L'Arcà, dirigit per José Vicente García Ferre, va posar en escena el sàinet fester "Enguany eixim de negre!!", obra de Miguel Ángel Fita López. Finalitzat el mateix es va procedir a la presentació del cartell i la portada del programa de festes, obra de l'estudi Juárez Casanova. També l'autor del sàinet va rebre el corresponent guardó.

Seguidament es va procedir a l'acte d'homenatge als festers amb 75 anys en el món de la festa: Pedro Ferre Vañó (Filà de

Contrabandistes), Juan Tortosa Pérez (Filà Terç de Suavos) i Francisco Ferre Blanes (Filà de Mosqueters) i als que han fet 50 anys de festes i festers: Eduvigis Sanz Silvestre i Ángel Bernat López (Filà d'Espanyolitos), Juan José Molina Calatayud (Filà de Moros Vells), José Enrique Sisternes Díaz (Filà de Marrocs), Vicent Calatayud Vañó (Filà de Moros Marins) i Agustín Ferre Colomer (Filà de Mosqueters).

A continuació el protagonisme va recaure en els 9 capitans: Alicia Beneyto Belda, Sofia Micó Francés, David Cuerda Puerto, Jaime Molina Vañó, l'esquadra "Marmotes" dels Estudiants, Francisco Blázquez Mayoral, José Antonio Cantó Vañó, Francisco Belda Calabuig i Teresa Doménech Beneyto que anaven a ser els caps visibles de cadascuna de les 9 filaes que componen els dos bàndols.

Després va ser Mª José Vañó Vañó, membre de la Filà d'Espanyolitos, l'encarregada de realitzar la labor de mantenidora de l'acte, el qual va finalitzar amb la interpretació de l'Himne a Bocairent a càrrec de la Societat Musical Vila de Bocairent. La jornada es va tancar amb la celebració d'un menjar de germanor.

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Dissabte 12 de gener CONCERT FESTER

El dissabte 12 de gener l'estrella va ser única i exclusivament la música festera amb la celebració del 80 Concert Fester a càrrec de l'Associació Unió Musical de Bocairent. Es van interpretar un total d'11 peces (3 pasdobles: "FERNANDÍN", de José Vicente Egea Insa, "CARMEN" de Miguel Ángel Sarrió Nadal, "J.A.I.M." de José Rafael Pascual Vilaplana; 4 marxes mores: "ABHILES" de Javier Casanova Jordá, "AL-BOMBISTE" de Vicente G. Casanova

Martínez, "BIDAYÄ" d'Enrique Albors Tarrasó, "MÚSIC I LLANERO" de Rafael Mullor Grau i 4 marxes cristianes: "JAIME PENYA" de Jaume Blai Santonja Espinós, "TEDEUM" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán, "TERESA" de Juan Calatayud Castelló i "ALÉTHEIA" de Damián Molina Beneyto). Es van estrenar 6 peces, i 6 van ser els directors convidats. En 5 de les peces interpretades es va comptar amb la col·laboració de dolçainers de "l'Aljub".

Blai Vanyó

Diumenge 13 de gener LA PUBLICACIÓ

L'endemà la música va compartir protagonisme amb els festers a l'acte de la Publicació, en el qual per primera vegada a l'any fester, el nombrós públic present va poder gaudir de la presència dels vestits de festa al carrer. Així, el primer bloc de la desfilada el van obrir les banderes i banderoles de cadascuna de les filaes, a més de la bandera de la Junta de Festes, que van realitzar el recorregut pels carrers de Bocairent acompanyats de la Societat Musical Vila de Bocairent, mentre que l'Associació Unió Musical va ser la que va acompanyar a les esquadres masculina i femenina. Enguany la tasca de caps d'esquadra va correspondre a les filaes de Terç de Suavos i Marrocs. L'acte va finalitzar amb una traca a la plaça de l'Ajuntament. El mateix dia es va posar a la venda el Programa de Festes de 2019.

Photofinish

Esteve Castelló

Diumenge 20 de gener L'ACAPTE

El diumenge dia 20 es va celebrar L'Acapte. De bon matí, la Junta directiva de l'Associació va convocar a tots els homenatjats del dia 6 a compartir un agradable esmorzar després del qual es van gravar les entrevistes que dies després retransmetria la televisió local. Tot seguit, membres de les nou filaes van passar per totes les cases de Bocairent entregant el programa de mà de les festes a canvi d'un donatiu voluntari. D'altra banda, a les 11.30 h. una comitiva oficial composta per la Junta de Festes, homenatjats, capitans i alferes de les filaes i també per l'Ajuntament, van recórrer els carrers de la localitat, encara que a causa de la pluja el recorregut habitual es va retallar.

Lamentablement el 23 de gener ens deixava Miguel Cantó Castelló, soci d'honor de l'Associació per la seua destacada labor a favor de les festes en honor de Sant Blai. Tota una vida dedicada a la cultura i la història de Bocairent. La seua col·laboració en els programes festers (articles d'història, poesies, contes, cròniques...) va ser molt abundant. A més, va ser autor de molts sainets festers.

Manolo Esplugues

Photofinish

 Del **23** al **31** de gener
NITS DE CIRI

Entre els dies 23 i 31 de gener es van celebrar les Nits del Ciri, la solemne novena al patró Sant Blai, en el qual cada dia corresponia a una filà rendir honors al patró de Sebaste. A més, tant durant el cap de setmana anterior com el posterior

al dia 23, i fins i tot algun dia entre setmana, les diferents filaes van desfilat pels carrers acompanyats per les seues respectives bandes de música.

Manolo Esplugues

 Divendres 1 de febrer
LES CAIXES

Els dies grans de la festa van començar el divendres dia 1 de febrer amb la celebració de les Caixes (es dona la circumstància que era el primer any que els dies de festa eren els mateixos que abans del canvi de dates al cap de setmana). A les 19.30 hores va començar l'acte amb el res de l'Àngelus, seguit del redoblament de les nou caixes de cadascuna de les filaes, rememorant la proclamació de Sant Blai com a patró de Bocairent. Després de la celebració de la retreta de les caixes i de gaudir d'un castell de

focs artificials (que es va veure entelat per la pluja), els festers es van dirigir als seus respectius masets per sopar i carregar forces per a la desfilada nocturna que es va realitzar a partir de les 23.30 hores, desfilada en la qual no van faltar ni la manta bocairentina per a resguardar-se del fred regnant, ni l'herbero previ amb què calfar-se. La nit va finalitzar amb una revetlla a la plaça de l'Ajuntament. Tant la desfilada com la revetlla posterior es van veure acompanyades d'un molest vent.

Blai Vanyó

Dissabte 2 de febrer L'ENTRADA

El dia 2 de febrer es va celebrar l'Entrada. Al matí va tindre lloc l'acte de l'entrada de bandes, que va estar precedit de la hissada de banderes i del cant de l'Himne a Bocairent, enguany dirigits pel percussionista i director de Bocairent Jaume Blai Santonja Espinós. En aquest acte els festers més xicotets acompanyen als banderers de les seues respectives filaes, arrancant els somriures del públic assistent. Una mascletada després de la cercavila va tancar els actes del matí. A la vesprada, i durant unes 6 hores, amb l'acte de l'Entrada, els carrers de Bocairent es van omplir de música i color, acompanyats de la calor del nombrós públic assistent que amb els seus aplaudiments van ajudar a completar una vesprada-nit magnífica.

Esteve Castelló

Va iniciar l'acte la Bandera de l'Associació de Festes, escortada per membres de la Filà dels Marrocs.

La **Filà d'Espanyoletos**, a continuació, va encetar la desfilada amb set bandes de música i set carrosses. D'elles, dues artístiques de la festeria homenatjada pel seu 50 aniversari de festeria. A continuació, la dels familiars i acompanyants de l'alferes Raquel Molina Sanz, donant pas a la capitania d'Alicia Beneyto Belda, composta per la capçalera, un xicotet mercadet medieval, la carrossa dels familiars, quatre esquadres especials, estant al capdavant de l'última l'alferes. Tancava la carrossa d'Alicia acompanyada per l'ambaixador Toni Vañó Beneyto.

Blai Vanyó

Esteve Castelló

José A. Bernat

Blai Vanyó

La **Filà de Granaders** va participar amb cinc bandes de música, una colla de dolçainers i dues carrosses. La capitania de Sofia Micó Francés s'iniciava amb cinc esquadres especials i tot seguit la de l'alferes Mabel Sanchis Carbonell. Un ballet donava pas a la carrossa de Sofia.

La **Filà dels Contrabandistes** va traure al carrer quatre bandes, tres carrosses i dues calesses. Una d'elles, la de Pedro Ferre Vañó, commemorant els seus 75 anys de fester. Seguidament la carrossa de l'alferes Montserrat Ribera Martínez. La capitania començava amb l'estendard, dues esquadres especials i la calessa dels pares del capità. Seguia un grup de ball andalús, la família del capità a cavall, un genet de doma eqüestre i la tancava l'esquadra especial del capità David Cuerda Puerto que va realitzar el recorregut fent de cap d'esquadra.

El **Terç de Suavos** desfilava amb nou bandes, sis carrosses, una d'elles la de Juan Tortosa Pérez i família amb motiu dels 75 anys de fester. Els seguia l'esquadra especial de l'alferes Luis Silvestre Borrego. La capitania de Jaime Molina Vañó estava formada per quatre esquadres especials, la carrossa artística de la família i Jaime i l'acompanyant a cavall. La tancava l'esquadra de la seua escorta.

La **Filà d'Estudiants** tancava el bàndol cristià amb quatre bandes de música i dues carrosses, una d'elles la de l'esquadra alferes "Esquadra i cartabó". L'esquadra especial de cavallers donava pas a la capitania de l'esquadra "Marmotes" constituïda per abanderat, cavall de respecte, esquadra especial de dames i la de "Marmotes", capitans de 2019.

Els **Moros Vells** obrien el bàndol moro amb deu bandes de música, un grup de percussió i quatre carrosses, una d'elles la del "Moro Vell". El boato de l'alferes Antoni Marco Blasco l'encapçalava ell mateix a cavall seguit per dues esquadres. El boato del capità Francisco Blázquez Mayoral començava amb el grup de percussió, l'esquadra del capità, peveters de foc, dos grups de ballet, l'escorta amb dromedaris i la carrossa de Paco acompanyat per l'ambaixadora Esther Blázquez Casanova i la favorita.

La **Filà de Marrocs** participava amb huit bandes de música i sis carrosses. La capitania de José Antonio Cantó Vañó estava formada per l'arc d'inici del seguici, dues esquadres especials, carrossa artística, tres esquadres especials, la carrossa de la família, l'esquadra de l'escorta, a les ordres de l'alferes Blai Blasco Juan i la carrossa de José i acompanyants.

Esteve Castelló

Blai Vanyó

Photofinish

Esteve Castelló

Els **Moros Marins** desfilaven amb set bandes i tres carrosses. Commemorant el 150é aniversari de la filà participava a l'Entrada l'estendard de l'efemèride, l'esquadra especial de negres femenina i l'esquadra especial masculina amb el vestit antic. L'alferes, Cristina Cantó Molina, anava acompanyada pel banderí, la seua esquadra i l'especial masculina. Tot seguit, la capitania de Francisco Belda Calabuig iniciada per estendards i seguida per dues esquadres especials, camells amb estendards, una esquadra especial femenina i tancada per l'esquadra especial a les ordres del capità Paco.

La **Filà de Mosqueters** posava el punt i final a l'Entrada de Moros i Cristians amb cinc bandes i tres carrosses. L'esquadra oficial femenina, a les ordres de la capitana Teresa Doménech Beneyto, obria files al pas de la seua filla que la representava i que anava acompanyada de l'alferes Joaquín Silvestre Galiana, tots dos a cavall. Els seguien els acompanyants també a cavall i després la resta d'esquadres de la filà fins les oficials de negres que van tancar la desfilada.

Ni el molest vent que ens va acompanyar durant una bona part de la vesprada va aconseguir restar brillantor a l'acte més multitudinari dels que se celebren. Acabada l'Entrada, va tindre lloc un acte únic dins de les festes de Moros i Cristians, l'acte de la revista de les tropes, quan els capitans majors de tots dos bàndols passen revista a les tropes respectives concentrades a la plaça de l'Ajuntament. Amb les vespres i l'ofrena es van tancar els actes del dia.

Esteve Castelló

Manolo Alarte

Mariano Ferre

Photofinish

Blai Vanyó

Filà d'Espanyoletos

Blai Vanyó

Blai Vanyó

Blai Vanyó

Mariano Ferre

Andrea Alonso

Esteve Castelló

Andrea Alonso

Andrea Alonso

Blai Vanyó

Filà de Granaders

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Antonio Barrientos

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Photofinish

Filà de Contrabandistes

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Antonio Barrientos

Esteve Castelló

José M. Cabanes

Antonio Barrientos

Antonio Barrientos

Filà Terç de Suavos

Antonio Barrientos

Antonio Barrientos

Esteve Castelló

Emili Morant

Photofinish

Manolo Alarte

Filà d'Estudiants

Maria Reig

Maria Reig

Maria Reig

Maria Reig

Paco Sempere

Maria Reig

Blai Vanyó

Esteve Castelló

Filà de Moros Vells

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Esteve Castelló

Manolo Alarte

Paco Sempere

Esteve Castelló

Filà de Marrocs

Blai Vanyó

Photofinish

Manolo Alarte

Blai Vanyó

Blai Vanyó

Manolo Alarte

Manolo Alarte

Filà de Moros Marins

Mariano Ferre

Antonio Barrientos

Blai Vanyó

Antonio Barrientos

Blai Vanyó

Antonio Barrientos

Blai Vanyó

Filà de Mosqueters

Antonio Barrientos

Antonio Barrientos

Antonio Barrientos

Blai Vanyó

Blai Vanyó

Photofinish

Paco Sempere

Capitanies 2019

ALICIA BENEYTO BELDA

DAVID CUERDA PUERTO

JAIME MOLINA VAÑO

SOFÍA MICÓ FRANCÉS

ESQUADRA 'MARMOTES'

FRANCISCO BLÁZQUEZ MAYORAL

JOSÉ ANTONIO CANTÓ VAÑÓ

FRANCISCO BELDA CALABUIG

TERESA DOMÉNECH BENEYTO

 Diumenge 3 de febrer
SANT BLAI

El diumenge 3 de febrer la figura del patró Sant Blai va ser el nexa d'unió dels diferents actes del dia. Així, a les 8 del matí va tindre lloc la diana, i al migdia els festers, feligresos i autoritats es van traslladar a l'església parroquial, on va tindre lloc la Solemne Missa al patró, presidida pel bisbe emèrit de Lleida, Sr. Juan Piris Frígola. Finalitzada la mateixa, amb la benedicció de pans i caramels, i acompanyats pel toc manual de campanes que es va realitzar durant tots els actes del dia des del campanar, els festers van procedir a l'acte de la salutació a les autoritats a les portes de la casa consistorial.

A mitjan vesprada, les filaes del Terç de Suavos, amb la celebració del Piquet, i de Moros Vells amb el "Ball del Moro", van prendre els carrers de Bocairent. Després va tindre lloc l'acte de la processó, probablement l'acte carregat de més emotivitat de tots els que es realitzen durant les festes. Així, els carrers del barri medieval i del centre de Bocairent van veure desfilir una inacabable fila de festers i fidels, que amb els ciris a la mà llançaven al vent els seus "Vítol al Patró Sant Blai!!" al llarg de tot el recorregut. El torrent de Vítols es va incrementar amb l'entrada del Guió de Sant Blai, la relíquia del sant i posteriorment la imatge de Sant Blai a la plaça, moment que es va acompanyar del llançament d'al·leluies (paperets amb versos dedicats al patró) des dels balcons de la plaça, que en aquell moment estava únicament il·luminada amb els centenars de ciris dels devots del patró de Sebaste. Després del llançament d'un xicotet castell de focs artificials, la processó va continuar fins a l'església parroquial, abarrotada, i que una vegada més va demostrar la seua devoció a Sant Blai amb l'emocionat cant de l'himne després d'un nou torrent de Vítols sorgits de les goles dels presents. Una xicoteta apagada de llums produïda a l'església, lluny de restar brillantor al moment, va servir perquè els devots presents redoblaren els seus sentits Vítols!

Esteve Castelló

Juan Sanz

Andrea Alonso

Photofinish

Manolo Esplugues

Photofinish

PORTADORS DE LA RELÍQUIA 2019

José Enrique Sisternes Díaz, Alfredo Ferre Vañó, Eloy Vicedo Blasco, Mercedes Blasco Juan, Juan Silvestre Vañó, Antonio Bordería Alemany, José Luis Belda Beneyto, José Ramón Puerto Bacete, Juan José Beneyto Enguix, José Ramón Belda Beneyto, Antonio Felipe Rojo, Vicente Ribera Bodí, Héctor Santonja Galiana, María Ascensión Barrachina Castelló, Antonio Vañó Galvañ i Antonio Puerto Peidro.

Juan Sanz

Photofinish

Dilluns 4 de febrer

MOROS I CRISTIANS

El dilluns 4 de febrer va tindre lloc el dia de Moros i Cristians, iniciat amb la celebració de la diana per part de cadascuna de les filaes, que es van dirigir a les diferents esglésies i ermites de la localitat per a assistir a missa. Després dels esmorzars en cadascun dels masets, l'ensordidor so dels arcabussos i mosquets va prendre els carrers de Bocairent amb la batalla entre els bàndols moro i cristià, després d'un xicotet retard en la seua hora d'inici a causa de la demora en el repartiment de la pólvora. Donant pas, a continuació, a la celebració de l'ambaixada del moro, en la qual l'emissari musulmà, Pau Verdú Navarro, dialogava amb el seu homòleg cristià Miguel Pérez Jorge, encara que les negociacions van resultar infructuoses i finalment van ser les espases les que van decidir que el castell caiguera en mans musulmanes.

A la vesprada, després d'una nova batalla de pólvora i els parlaments de l'ambaixada del cristià, el castell retornava a mans cristianes. A continuació, la filà de Marrocs, després de resar pels seus difunts a les portes de l'església parroquial, va realitzar el recorregut fins al castell en un inacabable "zig-zag" per a recollir la figura del Tomasín, que havia presidit

Esteve Castelló

el castell durant l'ambaixada vespertina. Més tard, les filaes de Mosqueters i Moros Vells van realitzar l'acte del canvi de masets. L'últim dels actes del dia, la retreta, va posar el punt més desenfadat als actes de la festa.

Manolo Esplugues

Photofinish

Esteve Castelló

Photofinish

Photofinish

Manolo Esplugues

Dimarts 5 de febrer SANT CRIST

El dia del Sant Crist va començar assolellat, la qual cosa va contribuir a la massiva participació de festers en els actes de tota la jornada. Després de la celebració de les dianes per part de les 9 filaes, els festers es van dirigir a l'ermitori del Sant Crist, on van gaudir d'una més que merescuda recompensa en forma d'esmorzar després de realitzar l'empinat ascens fins a l'ermita. No van faltar ni la música ni les desfilades amenitzades per la banda de música la Lira de Quatretonda (banda de la Filà de Marrocs) en les dependències de l'hostatgeria. A l'oratori de l'ermita va tindre lloc la santa missa i posteriorment l'acte de la despulla del moro, en el qual l'ambaixador de la mitja lluna es converteix a la fe cristiana. Després del cant dels gojos al Sant Crist es va iniciar la baixada de nou al poble. Els festers es van dirigir a l'església per besar la relíquia del patró.

A la vesprada, en el mateix escenari va tindre lloc el cant del Te Deum i d'allí els presents es van dirigir al Monestir per a realitzar el canvi de bandes, quan els capitans deixen el seu càrrec als alferes i nous festers ostenten el càrrec d'alferes. La desfilada posterior va servir per a donar a conèixer als càrrecs protagonistes de les festes de 2020, i a la nit l'acte de la cordà va fer una vegada més les delícies dels amants de la pólvora, tant locals com tots aquells vinguts de diferents pobles de tota la geografia valenciana.

Blai Vanyó

Esteve Castelló

José A. Bernat

 Dimecres 6 de febrer
EIXABEGÓ

El dimecres dia 6, ja sense els vestits de festa, es va realitzar el dia de l'Eixabegó amb la missa en acció de gràcies i en record de tots aquells fusters difunts que ens van precedir i ens van llegar aquesta important herència. Un dinar de germanor, a cadascun dels masets, va posar punt final a les festes de 2019 amb la vista posada ja en les de l'any 2020.

VÍTOL AL PATRÓ SANT BLAI!!

Esteve Castelló